

РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИХ ДИСЦИПЛІН

СУЧАСНИЙ СТАН ПОЛТАВСЬКОГО МІСЬКОГО ПАРКУ

Деркач О.А. (м. Полтава, Україна)

У місті Полтаві є Полтавський дендрологічний парк, відомий ще, як «Полтавський міський парк». Із 1977 року він є пам'яткою садово-паркового мистецтва і входить до числа показових парків України. Дендропарк знаходиться біля передмістя Яківці Київського району Полтави і займає землі площею 124,5 га [1, с.147-148].

Територія парку має багате історичне минуле – це поле Полтавської битви. Пізніше тут зростав дубовий ліс, який був знищений за часів Великої Вітчизняної війни німецькими загарбниками. Тут були еродовані схили балки, на яких зростали кущі глоду і шипшини. У квітні 1962 тут був заснований Полтавський дендропарк. Посадочний матеріал для дендрологічного парку Полтави надали «колеги» з «Тростянця», «Софіївки» і «Олександрії». Всього більше 200 видів кущів і дерев. Багато рослин загинуло і висохло, або було знищено під час літніх косовиць. Але парк вижив і зараз є справжнім зеленим дивом природи.

Полтавський дендропарк пересічений трьома балками, в яких споруджено чотири ставки. Тут зростає більше 170 порід дерев і чагарників, є дендрарій, бузковий гай. Більшість рослин не є аборигенами, – тут зустрічаються різні види ялин, туї, ялівцю, катальпи, дуба, горобини, горіха. Місцевість дуже мальовнича – створено багато видових майданчиків і мальовничих куточків [2].

На сьогодні у дендропарку заплановані роботи, які мають покращити стан «зелених легень» Полтави у ювілейний для місцевості рік. Адже у 2012 році 23 вересня буде святкуватися 50-річчя Полтавського дендропарку.

У 2011 р. при міськвиконкомі створено робочу групу по вирішенню проблем парку. До цієї групи входять науковці, депутати, спеціалісти різних підприємств, громадськість. Очолила цю групу секретар міської ради Деркач Оксана Антонівна.

У 2012 р. виготовлено проектну документацію, область виділила кошти на підтримку парку, організовано дирекцію.

8.04.2012 р. екорадикали провели першу волонтерську акцію по очищенню парку від сміття.

У 2012 році 50-літній Полтавський дендропарк отримає більше спеціально облаштованих місць для відпочинку. Так, відвідувачі парку з минулого року могли бачити і скористатися спеціальними куточками із саморобними лавами і столиками, деякі із яких ще й обнесені декоративним тином і здалеку мають вигляд такої собі «корзини».

За словами техника дендропарку Сергія Мирошниченка, ще у 2011 році відповідальні за дендропарк створили 4 «корзини» у Шведському лісі і 4 – в Українській діброві. Загалом, у міському парку нараховується 12 дендрологічних зон і 9 видових точок, з яких відкриваються ті чи інші краєвиди. Згідно з ними у 2012 році й облаштують нові місця для відпочинку. Крім того, міське управління культури розробляє екскурсійні доріжки.

На даний час Полтавський дендропарк постійно прибирається працівниками КП «Декоративні культури». Доглядати дендропарк допомагають також безробітні через центр зайнятості, яких направляють туди районні у Полтаві ради. Щодня тут працює по п'ять осіб. Нині їхня робота сконцентрована на прибиранні порослі та сміття, обрізанні відмерлих гілок.

У дендропарку є дерева, ушкоджені омолою. Вони помічені фарбою, їх

будуть або рятувати, або прибирати, в залежності від ступеню ураження цієї рослиною-напівпаразитом.

Кущі, зокрема, і зарослі бузку, будуть проріджувати згідно з порадами дендрологів – щоб вони краще цвіли.

Вхід до дендропарку з вулиці Лугової почали приводити до ладу ще у минулому році: тут прибрали частину буйної рослинності, вивезли сміття. Намагалися комунальники встановити стовпчики, аби ґрунт у дендропарку не псували автомобілями. Але вперті «поціновувачі» природи або викопували їх, або проклали нові «траси» до місць, що сподобалися. Центральний вхід до дендропарку нині закритий для проїзду, тож тепер там можна спокійно прогулюватися і доріжки не роз'їжджені. Встановлення бетонних огорожень — це була перша суттєва акція для охорони дендропарку, яку організувала влада Полтави спільно з міською організацією Партії регіонів [3].

Коли вхід з боку вулиці Яківчанської прикрасять спеціальним огороженням, бетонні плити звідти перенесуть на Лугову та облаштують там стоянку для транспорту. Михайло Шлафер (керівник відповідального за дендропарк відділу в КП «Декоративні культури») наголосив: нині веде перемови із кількома козацькими організаціями, аби у вихідні дні вони допомогли патрулювати дендропарк, просили відпочиваючих не смітити, слідкувати за порядком і протипожежною безпекою. Також адміністрація міського парку сподівається до допомоги правоохоронців: люди у формі мають чарівний вплив на компанії, що випили і розкидають навколо себе сміття.

Крім того, в якості екологічного патруля у дендропарку залучатимуть школярів. Як саме вони будуть спілкуватися із відпочивальниками і дбати про дендропарк, його адміністрація поки що вирішує.

Дендрологічний парк зустрічає своє 50-річчя з надією на майбутнє. Тому не будьмо байдужими до наших «зелених легень». Низькій уклін вам, волонтери, шана вашим добрим рукам і гарячим серцям. Завдяки вашій небайдужості збережено одне з улюблених місць відпочинку городян.

Література

1. Байрак О.М. Еталони природи Полтавщини [Текст]: розповіді про заповідні території / О. М. Байрак, М. І. Проскурня, Н. О. Стецюк та ін. – Полтава: Верстка, 2003. – 212 с.: фотоіл
2. http://www.nedaleko.ua/sight/Полтавський_дендрологічний_парк.uk
3. <http://www.poltava.pl.ua/project/344/>

ФАХОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПОЛТАВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В.Г.КОРОЛЕНКА

Гриньова М.В. (м. Полтава, Україна)

Законом України «Про вищу освіту» основною метою діяльності вищого навчального закладу визначено «забезпечення умов, необхідних для здобуття особою вищої освіти та підготовка кадрів для потреб України» [Стаття 22, п. 1]. Одними з головних завдань вищого навчального закладу висунуто: здійснення освітньої діяльності, яка забезпечує підготовку кадрів відповідних освітньо-кваліфікаційних (освітньо-наукових) рівнів і відповідає стандартам вищої освіти; здійснення наукової, науково-технічної, виробничої, інноваційної діяльності, здійснення культурно-виховної діяльності; забезпечення культурного і духовного розвитку особистості, виховання осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, в дусі гуманізму і поваги до Конституції України та державних символів України; підвищення освітнього й культурного рівня громадян тощо. Таким